

o współpracy
Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej
Rzeczypospolitej Polskiej
i Republiki Węgierskiej

w dążeniu do integracji europejskiej

Bratysławskie spotkanie prezydentów, premierów, ministrów spraw zagranicznych i parlamentarzystów Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej, Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Węgierskiej zapoczątkowało proces tworzenia podstaw i nowych form współpracy politycznej, gospodarczej i kulturalnej tych państw w zmiennej sytuacji w Europie Środkowej.

Podobieństwo sytuacji ukształtowanej w minionych dziesięcioleciach wyznacza tym trzem państwom zbieżne zasadnicze cele:

- pełne przywrócenie niezależności państwowej, demokracji i wolności,
- likwidację wszystkich istniejących społecznych, gospodarczych, i duchowych przejawów systemu totalitarnego,
- budowę demokracji parlamentarnej, nowoczesnego państwa prawa, poszanowanie praw człowieka i jego podstawowych wolności,
- stworzenie nowoczesnej gospodarki rynkowej,
- włączenie się w pełnym zakresie w europejski system polityczny, gospodarczy oraz system bezpieczeństwa i prawodawstwa.

Tożsamość celów, jak również podobieństwo dróg ich urzeczywistnienia w wielu dziedzinach stawia też trzy sąsiednie państwa przed identycznymi zadaniami. Skoordynowanie wysiłków - przy uwzględnieniu specyfiki narodowej - zwiększa szanse na osiągnięcie pożądanego rezultatu i przybliża realizację zamierzonych celów.

Korzystną podstawą dla intensywnego rozwoju współpracy zapewniają podobne w swym charakterze i znaczące zmiany zachodzące w tych państwach, tradycyjny, ukształtowany historycznie system ich wzajemnych kontaktów, dziedzictwo kulturalne i duchowe oraz wspólne korzenie tradycji religijnych. W różnorodnych i bogatych kulturach żyjących tutaj narodów tkwią także podstawowe wartości dorobku myśli europejskiej. Wzajemne wpływy duchowe, kulturalne i gospodarcze, oddziałujące przez długi okres historyczny, wynikające z faktu sąsiedztwa, mogą wspomóc współpracę opartą na naturalnym rozwoju historycznym.

Współpraca narodów i wspólnot obywatelskich trzech państw jest niezbędna dla wspólnego tworzenia warunków, które w każdym z nich przyczynia się do pełnej rozbudowy demokratycznego systemu społecznego, opartego na poszanowaniu podstawowych praw i wolności człowieka, swobody przedsiębiorczości, nadrzędności prawa, tolerancji, duchowych i kulturalnych tradycji oraz respektowania wartości moralnych.

Sygnatariusze Deklaracji szanują jednocześnie prawo wszystkich innych narodów do wyrażania swego własnego tożsamości. Podkreślają, że mniejszości narodowe, etniczne, wyznaniowe, językowe, zgodnie z tradycyjnymi wartościami europejskimi oraz w harmonii z międzynarodowymi dokumentami o prawach człowieka, muszą korzystać ze wszystkich praw w dziedzinie życia politycznego, społecznego, gospodarczego i kulturalnego, nie wyłączając szkolnictwa.

W zjednoczonej Europie, do której utworzenia wszystkie trzy państwa pragną się aktywnie przyczynić, można zachować kulturę i specyficzną narodową, podczas gdy w pełni urzeczywistnić się

będzie uniwersalny system wartości humanistycznych. Kluczową kwestią duchowego i materialnego rozwoju regionu środkowoeuropejskiego i niezbędną przesłanką nawiązania wzajemnie korzystnej współpracy z rozwiniętymi państwami i instytucjami europejskimi jest konsekwentna realizacja ideału społeczeństwa obywatelskiego. Wychodząc z uniwersalnych wartości humanistycznych, jako najważniejszego elementu dziedzictwa europejskiego i w oparciu o własną tożsamość narodową - należy stworzyć społeczeństwo ludzi współpracujących ze sobą w sposób harmonijny, tolerancyjny wobec siebie nawzajem, wobec poszczególnych rodzin, wspólnot lokalnych, regionalnych i narodowych, wolnych od nienawiści, nacjonalizmu, ksenofobii, bądź sąsiedzkich waśni.

Jest przekonaniem państw-sygnatariuszy, iż w świetle stojących przed nimi wyzwań politycznych, gospodarczych i społecznych oraz wysiłków skierowanych na odnowę odbywającą się na demokratycznych zasadach, ich współpraca stanowi ważny krok na drodze ku integracji ogólnoeuropejskiej.

Sygnatariusze Deklaracji wspólnie podejmują następujące praktyczne kroki:

- zgodnie z zainteresowaniem poszczególnych państw zharmonizują swe działania na rzecz ukształtowania współpracy i ścisłych kontaktów z instytucjami europejskimi oraz będą prowadziły konsultacje w sprawach dotyczących ich bezpieczeństwa,
- będą dążyły do powstania wolnych od przeszkód kontaktów między obywatelami, instytucjami, kościołami i organizacjami społecznymi,
- w celu wsparcia wolnego przepływu kapitału siły roboczej, będą rozwijały współpracę gospodarczą na zasadach rynkowych oraz wzajemnie korzystny handel towarami i usługami, ponadto będą dążyły do stworzenia korzystnych warunków dla bezpośredniej współpracy przedsiębiorstw i dla inwestycji z kapitałem zagranicznym służących podniesieniu efektywności gospodarczej,
- szczególną uwagę będą zwracały na rozwój infrastruktury w sferze komunikacji - zarówno połączeń między tymi trzema krajami, jak i innymi częściami Europy, głównie na kierunku północ-południe - oraz skoordynują rozwój swoich systemów energetycznych i sieci telekomunikacyjnych,
- rozszerzą współpracę ekologiczną,
- stworzą odpowiednie warunki do swobodnej wymiany informacji, prasy oraz dóbr i wartości kulturalnych,
- wzajemnym wysiłkiem rozwijać będą wielostronną współpracę w celu zapewnienia optymalnych warunków do pełnej realizacji praw mniejszości narodowych żyjących na terytorium ich krajów,
- będą popierać wzajemnie korzystną współpracę zainteresowanych samorządów lokalnych swych krajów oraz nawiązywanie kontaktów subregionalnych.

Sygnatariusze Deklaracji oświadczają, że ich współpraca w niczym nie będzie zakłócać lub ograniczać stosunków z innymi państwami, a także iż nie będzie skierowana przeciwko interesom kogokolwiek.

Współpraca sygnatariuszy realizowana będzie poprzez spotkania i konsultacje przeprowadzane na różnych szczeblach i w różnych formach.

Sporządzono w Wyszehradzie dnia 15 lutego 1991r. w trzech jednobrzmiących oryginałach w językach polskim, czeskim i węgierskim, przy czym wszystkie mają jednakową moc.

Václav Havel

.....
Prezydent Czeskiej i Słowackiej

Republiki Federacyjnej

Władysław Bartoszewski

.....
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Imre Pozsgay

.....
Premier rządu Republiki Węgierskiej